

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

ПЪРВА ОЦЕНКА

Цел на Първа оценка от План‘14 е на базата на събраната актуална информация и данни за **абиотичните и биотичните елементи и социално-икономическата характеристика** да оцени факторите, видовете екосистеми, местообитания, съобщества и видове от флората и фауната, културните и социално-икономическите аспекти на средата на обекта и неговите прилежащи територии. Изборът на **абиотичните и биотичните елементи** се базира на тяхната световна, европейска или национална значимост, степен на влияние и необходимостта от дългосрочно опазване в съответствие с тяхното екологично състояние. Оценката включва преглед на описаната информация и нейното оценяване по еднакви показатели и критерии за екологичните фактори и по други критерии за културните и социално-икономически дадености. Възприети са степени „ниска“, „средна“, „висока“ и значение „национално“, „европейско“, „световно“. Оценките са направени отделно за НП „Пирин“, Биосферен резерват „Баюви дупки-Джинджирица“, Резерват „Юлен“ и Прилежащи територии, съобразно действащите режими в тях.

За **Екологичната оценка** критериите са: **Уязвимост, Рядкост, Естественост, Типичност, Размери, Биологично разнообразие и Стабилност и нестабилност** представени в таблици: 1.21.1. Уязвимост; 1.21.2. Рядкост, 1.21.3.Естественост, 1.21.4. Типичност, 1.21.5. Размери, 1.21.6. Биологично разнообразие и 1.21.7. Стабилност и нестабилност

218

1.21. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

1.21.1. Уязвимост

СТЕПЕНИ: + - ниска; ++ - средна; +++ - висока

ФАКТОРИ/ ЕЛЕМЕНТИ	СТЕ ПЕН	ПРИЧИНИ/ ОСНОВАНИЯ	ПРОМЕНИ/ ТЕНДЕНЦИИ - ПЛАН‘04	НЕОБХОДИМОСТ ОТ МЕРКИ/ ПРЕПОРЪКИ
КЛИМАТ				
Макро-климат на Пирин	++	Локално проявление на глобалните климатични промени	Регистрирани са тенденции на промяна в параметрите на някои климатични елементи, процеси и явления	Проучване на националните стратегии, програми и политики в областта на климатичните промени и предприемане на местни действия, отразяващи националните такива.
Локални (мезо- и микро-) климати по територията на НП „Пирин“	++	1.Антропогенни дейности, предизвикващи микро-климатични промени: изсичане на просеки за изграждане на писти; строителство на		Изграждане на локална климатична мониторингова мрежа за проследяване и оценяване хода на климатичните параметри.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		рекреационно-туристически обекти и съоръжения, и др.; 2.Естествени процеси и явления: горски пожари, осушаване на водни обекти, или преовлажняване на подстилицата повърхност и др.		
ГЕОЛОГИЧЕН/ ГЕОМОРФОЛОЖКИ АСПЕКТ				
Пещери	+++	Антропогенните фактори са основната причина за високата уязвимост на карстовите и пещерни образувания. А именно: достъпът на недоброжелатели до тези обекти може да доведе до рушене и грабене (на сталактити, сталагмити и сталактони); обрисуване с бои и изхвърляне на отпадъци.		Ограничаване на достъпа до определена група пещери.
Пропасти	+++	Подобно на пещерите и тук основна причина за уязвимостта са антропогенните фактори, като например хвърляне на камъни и боклуци в пропастите. Самите карстови образувания също крият потенциална опасност за туристите, които влизат в тях без необходимите спелеоложки умения и екипировка.		Ограничаване на достъпа до пропастите.
Циркуси	+	В дългосрочен аспект, поради затопянето на климата е възможно по-дълбоко врязване на речните корита, което от своя страна да доведе до по-бързо изтичане на водите и съответно до изчезване на някои езера.		Няма.
Горнокредни гранити	++	Горнокредните гранити в източната част на парка са изложени на		Грусирането е геоложки процес, който не може да бъде регулиран.

219

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		силно изветряне, което води до грусирането им. Това би могло доведе до свличане или нарушаване на пътищата и пътеките в засегнатите райони.		Мерките, които биха могли да се предприемат е постоянното наблюдение и укрепване на пътищата и пътеките.
Стари кариери	+++	Старите и не действащи кариери са податливи на ерозия и нарушаване целостта на скалите. Това може да доведе до образуване на срутища, което е потенциално опасно, ако са в близост до постройки, пътища, пътеки и всякакви туристически обекти.		Наблюдение и евентуално укрепване с необходимите подпори и съоръжения.
Стари минни разработки	+++	Старите минни разработки са потенциално опасни от срутване, поради изгнили и откраднати дървени подпори. Това прави възможно срутването на галериите.		Ограничаване на достъпа до тях.
Денудационно-гравитационните форми и наслаги (срутища, сипеи, каменопади и блокажи).	++	Тези обекти заемат големи по обхват площи от парка. В зависимост от своята морфология сипеите са пряко свързани с циркусите, а срутищата и каменопадите са зависими от наклона на склоновете. Поради факта, че на територията на парка преобладават предимно стръмните склонови повърхности, е възможно те да зесегнат често посещавани маршрути, пътища, ски писти, постройки и други туристически обекти.		Наблюдение и евентуално укрепване с необходимите подпори и съоръжения.
Лавиноопасни зони.	+++	Активирането на		Изграждане на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		лавините през зимния сезон крие опасност за туристи, спортисти и затрупване на пътища и пътеки.		съоръжения за предпазване от лавини и информирание на посетителите през зимата за опасните участъци.
ХИДРОГРАФСКА МРЕЖА И ВОДИ				
Водни ресурси	++	Климатичните промени, които водят до намаляване на валежите във високите части на планината и намаляват водните ресурси. Увеличаване на водопотреблението чрез определяне на нови водохващания	Известно намаляване на водните ресурси, около 20 млн m ³ , което е около 5-10% по-малко от изчислените водни ресурси за миналия период	Строг контрол на разрешаването на водохващания на територията на парка.
ХИДРОХИМИЧНО СЪСТОЯНИЕ				
Хидрохимично състояние по показатели	+++	-Наличие на дифузни източници на замърсяване (Септични ями, пашуващи животни, третиране на пистите с торове за стабилизиране на тревна покривка) - Липса на пречистване на отпадъчните води от преобладаваща част от точковите източници на замърсяване	В плана 2004 г. практически не са установени азот и фосфор съдържащи съединения и органични замърсители във водните тела през 2001-2002 г. Резултатите от мониторинга на водите за 2004-2013 г. показват повишаване на съдържанието на амониев азот и фосфати, както и на стойностите на БПК, която тенденция се потвърди и от извършените в настоящия проект хидрохимични анализи на реки и езера в парка; Развитие на планктонен цъфтеж (еутрофикация) в	-Изграждане на локални модулни пречиствателни съоръжения за всички обекти, генериращи отпадъчни води; -Повишаване на пречиствателния ефект на съществуващите 3 пречиствателни станции на територията на парка; -Системен локален мониторинг на по-уязвимите водни тела; -Контрол върху спазване на разрешените за пашуване зони;

221

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

			някои от Василашките и Бъндеришките езера. Средното съдържание на амониев азот в езерата е 10 пъти по-високо от това в реките, което ги прави по-уязвими.	
ХИДРОБИОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ				
Екологично състояние на лотичните водни тела – Биотичен индекс, характеризиращ качествата на водите – мн.добро и добро		Състоянието на водите на границата на парка и под нея се определя като много добро и добро. Това се дължи на мощния самопречиствателен потенциал на реките, позитивно повлиян от големия наклон, високата скорост на течение и благоприятни стойности на кислородните показатели		
Екологично състояние на лотичните водни тела – Биотичен индекс, характеризиращ качествата на водите – добро		Определеното като „добро“ по скалата състояние на водните тела показва, че водните екосистеми имат определен лимит, граница на поносимост на натоварванията, които могат да поемат и над който настъпват сериозни негативни промени в тяхната структура и функциониране им.		Изграждане на локални пречиствателни съоръжения
ПОЧВИ/ПРОЦЕСИ				
Буферност на почвите	+	На територията на Парка има значително преобладаване на почвите със силна буферна способност – 72 % като почвите със слаба буферна способност са 28 %,		

222

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR–5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		което ги прави слабо уязвими на замърсяване		
	+			
Ерозионни процеси	++	-При инвентаризацията на площите са установени терени с възникнали ерозионни процеси и потенциана заплаха за развитие в тях на площна и линейна ерозия, върху обща площ 854.1 ха. Площите със слаба до средна(II-ра степен на ерозираност) са 803.0 ха, Ерозиран е целият хумусен хоризонт (А) на 20% до 40% от посочената територия; -Върху сравнително малка част от площта на ски-пистите – 14% (16.0 ха) , съществува заплаха за развитие на площна и линейна ерозия тъй като терените са слабо затревени (от 0 до 30%). - Заплахата от ерозия е не само заради незначителната тревна покривка, но и поради големите наклони на пистите – обикновено над 10°, което прави терените уязвими на ерозионни процеси		
ЛАНДШАФТ				
Естествени ландшафти	++	Степента на уязвимост на естествените ландшафти се оценява като средна. Устойчивостта на тяхната структура се определя от процесите на самоорганизация на ландшафта. С най-висока устойчивост се характеризират		Опазване на ландшафта

223

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		горските ландшафти. Причини от естествен характер, който могат да нарушат устойчивостта на природните ландшафти са ветровали, ветроломи, снеголоми, лавини и др. Причини от антропогенен характер включват последиците причинени от човешката дейност като пожари, нерегламентирано събиране на билки, ерозия, нерегламентирани сечи, формиране на нерегламентирани депа за отпадъци и др.		
Антропогенни ландшафти	++	Съществуването на тези ландшафти зависи от антропогенната дейност и поддържането им от човека.		Опазване на ландшафта
ЕКОСИСТЕМИ				
Диференцирани са общо 31 типове екосистеми, от които: 6 типа първични екосистеми в алпийския пояс, от които 2 тревни и 4 скални 9 типа екосистеми в субалпийския пояс, от които 4 първични и 5 производни типове екосистеми 9 типа екосистеми във високопланинския горски пояс, от които 7 първични и 2 типа производни и вторични екосистеми 7 типа екосистеми в буковия горски пояс, от които 2 първични и 5	++	В алпийския пояс най-уязвими са ацидофилните психрофитни тревни екосистеми и калцефилните криофитни тревни екосистеми. Основни заплахи са свързани с пашата, като пренатоварването води да деградационни процеси, а липсата на паша – до захрастяване. В субалпийския пояс най-уязвими са Хигропсихрофилните торфищни екосистеми, Олиготрофните до мезотрофни екосистеми в планински езера и	В план, 04 екосистемите съпоставени с хабитати и при тях е коментирана уязвимостта	Провеждане на мониторинг за състоянието на уязвимите екосистеми и разработване на нормативи за оптимално пасищно натоварване Изграждане на пречиствателни съоръжения в хижите, които нямат такива съоръжения

224

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

производни и вторични екосистеми		екосистемите в дистрофните езера. Основните заплахи при тях са свързани с повишена еутрофикация поради вток на биогенни елементи при активна паша на крави или поради липса на пречиствателни съоръжения в някои хижи.		

ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ

Местообитания/ Приложение 1 на ЗБР

На територията на НП „Пирин“ са установени 25 типа природни местообитания от Приложение 1 към Директива 92/43/ЕЕС и ЗБР	++	В Червената книга на Р.България като уязвими са посочени 19 типа местообитания, застрашени са 9 местообитания, 7 са потенциално застрашени, а 2 са критично застрашени. Уязвимостта на природните местообитания от Приложение I на ЗБР се оценява със средна степен. Критично застрашени са: Високопланинските ерикоидни съобщества от черен емпетрум (<i>Empetrum nigrum</i>) и боровинки (<i>Vaccinium spp.</i>) от местообитание 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества; Алпийски калцефилни тревни съобщества край топящи се преспи от местообитание 6170 Алпийски и субалпийски варовикови тревни съобщества. Като най-силно уязвими се определят	В план,04 в съответствие с палеарктичната класификация, природните местообитания са свързани с основните типове растителност. Частично се потвърждава оценката, че разширяването на площите на съобществата на сибирската хвойна и навлизането на вторична храстова растителност на определени територии е вследствие намалялата или пълната липса на паша. Тревната растителност в горската зона има вторичен произход и е развита на мястото на	Провеждане на мониторинг за състоянието на уязвимите местообитания, като в съответствие с констатираните негативни тенденции се набелязват конкретни мерки.

225

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		водните и преовлажнените торфищни местообитания	и съществували в миналото гори -Състоянието на тревните ценози е относително добро.	
Приоритетни местообитания/ Приложение 1 на ЗБР				
Приоритетни според Директива 92/43/ЕЕС са 4 природни местообитания: 4070* Храстови съобщества с Pinus mugo; 6230* Богати на видове картълови съобщества в ърху силикатен терен в планините ; 91D0* Мочурни гори; 9530* Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор	++	При дадената средна оценка за уязвимост на 4-те приоритетни природни местообитания, по-силно уязвими са местообитания 6230 под влияние на пашата и 91D0*- от промени в хидрологичния режим при протичащи естествени сукцесии и антропогенно въздействие	Не са установени съществени промени в уязвимостта на природните местообитания през последното десетилетие.	Провеждане на мониторинг за състоянието на приоритетните природни местообитания, като в съответствие с констатираните негативни тенденции се набелязват конкретни мерки.
Природни местообитания извън Приложение 1 на ЗБР				
	++	Местообитанията на производните тревни екосистеми и на изкуствените горски култури от местни видове са в сравнително добро състояние и не са подложени на сериозни бъдещи заплахи и влияния		
На територията на НП „Пирин“ са установени 25 типа природни местообитания от Приложение 1 към Директива 92/43/ЕЕС и ЗБР	++	В Червената книга на Р.България като уязвими са посочени 19 типа местообитания, застрашени са 9 местообитания, 7 са потенциално застрашени, а 2 са критично застрашени Уязвимостта на природните местообитания от Приложение I на ЗБР се оценява със средна	В план,04 в съответствие с палеарктичната класификация, природните местообитания са свързани с основните типове растителност. Частично се потвърждава оценката, че разширяването	Провеждане на мониторинг за състоянието на уязвимите местообитания, като в съответствие с констатираните негативни тенденции се набелязват конкретни мерки.

226

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		степен. Критично застрашени са: Високопланинските ерикоидни съобщества от черен емпетрум (<i>Empetrum nigrum</i>) и боровинки (<i>Vaccinium spp.</i>) от местообитание 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества; Алпийски калцефилни тревни съобщества край топящи се преспи от местообитание 6170 Алпийски и субалпийски варовикови тревни съобщества. Като най-силно уязвими се определят водните и преовлажнените торфищни местообитания	на площите на съобществата на сибирската хвойна и навлизането на вторична храстова растителност на определени територии е вследствие намалялата или пълната липса на паша Тревната растителност в горската зона има вторичен произход и е развита на мястото на съществували в миналото гори -Състоянието на тревните ценози е относително добро.	

227

АНТРОПОГЕННИ МЕСТООБИТАНИЯ

Сечища, дворове, паркинги и др.	просеки, пътища, +++	Потвърждават се констатациите от План '04, че антропогенните местообитания не натоварват допълнително природните местообитания в парковата територия. Но тези територии се явяват, като източници за разпространение на подвижни и вторични видове		

РАСТИТЕЛНОСТ

Съобщества/формации

В съответствие със Заданието за разработване на ПУ,	++	-Потвърждава се констатацията, за по-голямата степен на	-Констатираните в План '04 Антропогенни	

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

класификацията на растителността по доминантния подход, като обособените формации по Бондев /1991/, групите формации са свързани с обособените 25 типа природни местообитания		уязвимост на широколистните гори, които заемат по-ниските части на НП, в близост до зоната на по-силно антропогенно влияние -Иглолистни гори, Смесени гори и Горски култури са уязвими от естествени природни фактори снеголоми, ветровали и изсъхване. -Незаконното добиване на дървесина от прилежащите паркови територии, особено в границата на ПУ „Баюви дупки“ и ТП „ДЛС Разлог“ оказва въздействие и прави уязвима растителността в горските екосистеми в периферията на парка. - Въздействието върху растителността от пожарите, лавините и ветровалите има спорадично естество и е на относително малки и локализирани участъци.	фактори свързани със сечи и строителство не са констатирани през последното десетилетие. -Частично се наблюдава прекомерно рекреационно натоварване – чупене на клони, утъпкване и оголване на корените на дърветата по маршрутите и местата за отдих.	

228

Горскодървесна растителност

Въздействие по видове гори	++	<u>Широколистни гори</u> - 1287 ха, което е 5,1% от залесената площ на НП), Предимно букови гори, разположени в най-ниските части на НП, в близост до зони с по-осезателно антропогенно въздействие. Повреди от болести - загиване на бука; <u>Иглолистни гори</u> – 23840 ха, в т.ч. 5925 ха (клек).		-Търсене на обществена подкрепа от страна на ДНП за решаване на проблемите с нарушенията в горските и в безлесните територии на парка.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		Относително висока средна възраст (105г.), уязвими от болести и вредители.		
Стояща и лежаща мъртва дървесина	++	Относително висок процент на стоящата и паднала мъртва дървесина и техния запас		
Наличие на чуждоземни видове	+	Минимално е наличието на чужди видове на територията		Постепенна трансформация на насажденията, в чийто състав има чужди видове.
Антропогенни фактори	++	- Извеждане на поддържащи и възстановителни дейности (ПВД-отгледни и санитарни, сечи), както и изваждането на СПМ, основно от местното население. -Макар и ограничено, регистрирани са нарушения от незаконна сеч на дървета в парка, в почти всички ПУ, което може да окаже въздействие върху горските екосистеми в НП. -Незаконно добиване на дървесина има и в прилежащите паркови територии, което ще окаже въздействие и върху горските екосистеми в периферията на парка.	-Предпазливо се планират и извеждат на годишна база, ПВД, които не покриват всички увредени насаждения, а само най-силно засегнатите. - Не се допуска провеждане на други сечи, освен санитарни (основно) и отгледни, в насаждения и култури до 40 год.възраст. - Сечите се извеждат от местното население, което не гарантира професионално и щадящо екосистемата /оставащите на корен дърета в насажденията/. -Липсва субординация между екипите на Д НП Пирин	-Реализирането на планираните поддържащи, направляващи и възстановителни дейности в горските и безлесни територии на НП „Пирин“ от План’14, да се осъществява с устройствени планове и проекти. -Търсене на обществена подкрепа от страна на ДНП за решаване на проблемите с нарушенията в горските и в безлесните територии на

229

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
ПО-ДОБЪР ЖИВОТ

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

			– паркови инспектори – с отговорни представители на съседните на парка ТП – ДГС /ДЛС. - Не се търси обществена подкрепа за недопускане и нетърпимост към нарушенията в гората. - Липсва и не се прилага модел за мотивиране на парковата администрация за инициране и провеждане на допълнителни дейности, които да акумулират средства за поддръжка и агитация сред местното население и посетителите.	
Естествени фактори	+	Регистрираните повреди от ветроломи, ветровали, снеголоми, снеговали, лавини, кални свлачища и срутища и др.п., макар и със силно въздействие са спорадични, на относително малки и локализирани участъци. -Повреди от диви животни са спорадични (мечка, сокерица, гризачи и др.) Повреди от болести и вредители (борова процесия, корояди,		

230

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		имел, коренова гъба и др.) не са изключение. - Пожарите на територията на НП, поради добрата превенция, са спорадично явление и имат ограничено въздействие.		
Горскодървесна растителност Бяла мура <i>Pinus peuce Griseb.</i> Обикновен смърч <i>Picea abies (L.) H. Karst.</i> Обикновена (бяла) ела <i>Abies alba Mill.</i> Бял бор <i>Pinus sylvestris L.</i> Обикновен бук <i>Fagus sylvatica L.</i>	+ ++ ++ + +	1. Климатични аномалии 2. Гъбни болести <i>Armillaria ostoyae</i> <i>Cenangium ferruginosum</i> <i>Heterobasidion annosum</i> <i>Fomes fomentarius</i> <i>Fomitopsis pinicola</i> <i>Ganoderma applanatum</i> <i>Lophodermium pinastri</i> <i>L. seditiosum</i> <i>Melampsorella caryophyllacearum.</i> <i>Nectria galligna</i> <i>Schizophyllum commun</i> <i>Stereum hirsutum</i> <i>Viscum album</i> 3. Насекомни вредители <i>Aradus cinnamomeus</i> <i>Dreyfusia nordmanniana</i> <i>Hylobius abietis</i> <i>Ips typographus</i> <i>Ips sexdentatus</i> <i>Monochamus spp.</i> <i>Pityogenes chalcographus</i> <i>Pityokteines curvidens</i> <i>Phyllaphis fagi</i> <i>Rhynchaenus fagi</i> <i>Rhyacionia buoliana</i> <i>Tomicus piniperda</i>	Неблагоприятни климатични промени, и поради това нараства значението на биотичните стресори, което се дължи предимно на следните причини: ➤ увеличават се щетите от местни горски гъбни патогени и насекомни вредители; ➤ нахлуват нови екзотични вредители и инфекции, внесени от човека или мигрирали по естествен път; ➤ променя се популационната динамика на редица важни биотични сресори.	1. Да се закупят и монтират дендрометри на основните дървесни видове в района на НП Пирин и ежегодно да се следи за промените в здравния статус чрез радиалния прираст. 2. Да се подготви издаването на постери, в които да се включи информация и фотоси за степените на увреждане и основните гъбни болести и насекомни вредители. Специално внимание да се отдели на инвазивните видове. Те да са на български и английски езици и се поставят на места, които се посещават най-масово от туристи. С тяхно съдействие ще се подобри опазването и мониторинга в района на НП Пирин. 3. Да се изваждат, където е възможно, изсъхналите дървета, за да се ограничи разпространението на опасни насекомни вредители (предимно корояди) и гъбни болести.
ФЛОРА				
Нисши растения и гъби				
Водорасли	+++	Протичат неблагоприятни процеси на	Няма данни	Предотвратяване на антропогенно въздействие в близост до

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		еутрофизация, изплитняване, замърсяване.		езера и потоци. Ограничаване на пашуването по бреговете на езерата.
Гъби (макромицети)	++	Все още познанията за макромицетите в НП „Пирин“ не са достатъчни за точна оценка на степента им на уязвимост. Най-висока е степента на уязвимост на ядливите гъби и конкретно на манатарките и пачия крак, които се събират без необходимия контрол на територията на парка.	Настоящата оценка на степента на уязвимост на макромицетите не се отличава от направената в План’2004. Причината е, че не са взети необходимите мерки, заложиени в План’2004 за регулиране и намаляване на количествата събирани ядливи гъби за лични и търговски цели в парка.	Въвеждане и строго спазване на норми и режими за събиране на ядливи гъби за лични нужди и особено за търговски цели на територията на парка
Лишеи	++	Популациите са чувствителни на замърсяване и промени на местообитанията им	Не	Запазване естествения характер на местообитанията, особено в местата с повишено антропогенно влияние
Висши растения				
Мъхове	++	Чувствителност по отношение на въздушна влажност и промени на местообитанията – естествени или на места с по-голямо човешко влияние	не	Запазване естествения характер на горските местообитания в близост до райони с по-активно човешко присъствие
Висша флора	++	- Популациите на критично застрашените видове са уязвими от антропогенния натиск. - Обедняване във високопланинските тревни съобщества следствие от ерозия, причинена от едър рогат добитък и интензивен туризъм.	Има данни за резерват "Баюви дупки-Джинджирица"	- Да се изолира туристическия поток по регламентирания маршрути. - Контрол върху пашата. - Ограничаване на едрия рогат добитък и поощряване на овцевъдството. - Промяна на туристически маршрути

232

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		- Внасяне на несвойствени за флората на парка видове (подсяване на пасища, разнасяне на семена от туристи, засаждане на чужди видове край планински постройки). - Унищожаване на видове от туристи (събиране и утъпкване).		в силно ерозиралите райони. - Контрол върху засаждането на чужди видове край крайностройките. - Поставяне на разяснителни табели за ограниченията в парка
Лечебни растения	++	Уязвимостта на лечебните растения е в право пропорционална зависимост от консервационната им значимост	Няма данни	Строго спазване и контрол на норми и режими за събиране на лечебни растения за лични нужди и особено за търговски цели на територията на парка
ФАУНА				
Безгръбначни животни				
Безгръбначни животни	+++	- Рекреационно натоварване, водещо до неблагоприятни явления, включително и ерозия от засилен туристически поток. - Троглобионтите и троглофилите са много чувствителни към най-малките изменения на условията в пещерите. Най-чувствителните хидробионти са кренофилните гастроподи от семейство Hydrobiidae. Техните биотопи се унищожават при каптирането на водоизточници. Хидробионтните форми са твърде чувствителни към всяка антропогенна дейност, свързана със замърсяване на водата, промяна в речните системи или други изменения на местообитанията.		Да се обърне внимание на натоварените с антропогенно присъствие територии

233

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		Силно уязвими са малките изолирани популации от реликтен и рефугиален тип.		
Гръбначни животни				
Риби	+++	-Основни отрицателно действащи фактори са интродуцирането на чужди видове (<i>Salvelinus fontinalis</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i>), неконтролираното зарибяване с нерегламентиран зарибителен материал на балканска пъстърва, унищожавачо автохтонните популации на вида. -Негативно влияние на антропогенни фактори като: браконьерство, изграждане на хидротехнически съоръжения, водовземане, изсичане на дървесната растителност, замърсяване на компонентите на околната среда. Глобалните и регионални изменения на климата, причиняващи намаляване нивото на водните басейни и дори до изчезване на местообитания (напр., Мозговишко езеро, някои други езера).	-Запазване основните на отрицателно действащи фактори върху ихтиофауната на НП „Пирин“ посочени в План‘04 -Според препоръките от План‘04, от 2007 г. до момента се извършва зарибяване със зарибителен материал на балканска пъстърва с установен произход -През периода 2004-2014 г се засилва негативното въздействие на глобалните климатични промени, водещи до понижаване на нивото на водоемите и на пресъхване на част от тях на територията на НП „Пирин“	Определяне и стриктно спазване на правила и норми за зарибяване и риболов на територията на НП, 234 съгласувано с ИАРА
Земноводни и влечуги	++	- По-голямата част от видовете са широко разпространени и с многочислени популации в страната, но в границите на Парка са с ограничено разпространение, тъй	Намаляване степента на уязвимост от висока на средна поради по-добрата проученост на територията	- Проучване възможностите за ограничаване движението на автомобили (трафик и/или скорост) през пролетно-летния сезон; - Инсталиране на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.ope.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

		като за повечето от тях той се явява горна граница на вертикалното им разпространение. - По-голямата част от територията на Парка е подложена на слабо антропогенно натоварване, респективно популациите на видовете земноводни и влечуги са по-малко уязвими.		предпазни прегради (гладки стени с височина около 30 см) около пътя Банско - х. Вихрен и неговите отклонения; преградите трябва да са комбинирани с проходи под пътя (напр. видоизменени водостоци), намаляващи ефекта на фрагментация; - Мониторинг на ефекта на пашата върху водните тела.
Птици	++ +++	-Най-силно уязвими спрямо антропогенното присъствие и безпокойството са дневните и нощни грабливи птици и то тези от тях които са гнездящи или постоянни за територията на парка. -Възникването на горски пожари, особено през размножителния период биха имали фатални последици върху птиците и най-вече наземногнездящите и тези гнездящи в клековия растителен комплекс.	Няма съществени промени	-Допълнителни проучвания върху популационната динамика, тенденциите и лимитиращите фактори. -Контрол върху туристопотока и особено върху дейности увреждащи околната среда и екосистемите.
Бозайници	+++	-В пределите на парка от десетилетия е извършван браконьерски лов. Все още незаконно се ловуват предимно едри бозайници – дива коза, сърна, дива свиня. -Особена разновидност на незаконния лов е събирането на прилепи. Поради това, че по правило тези дейности се извършват от професионалисти и не са свързани с шум или друго демонстриране, остават	-Засилената образователна и пропагандаторска дейност сред местното население са намалили до известна степен незаконния лов, но скритото браконьерство все още е важен фактор. -Разработват се	-Продължаване на дейности, свързани с обучението и квалификацията на парковата охрана. -Засилване на пропагандаторската работа сред местното население. -Изработване на информационни табла за повишаване информираността на туристите.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“
www.opc.moew.government.bg

Решения за
по-добър живот

Договор № УР-051/29. 01. 2014 г. с предмет: „Разработване на ПУ на НП „Пирин“ за периода 2014 – 2023 г.“
Проект № DIR-5113325-3-91 „Устойчиво управление на НП „Пирин“ и Р „Тисата“ от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

	трудни за идентифициране, но същевременно са изключително опасни, тъй като са свързани с отнемане на най-редките и с най-висока консервационна значимост елементи на биоразнообразието на парка. -Липсва единна стратегия и организация на посетителския поток така че да се сведе до минимум безпокойството за видовете, особено в местата с концентрация на консервационно значими видове.	проекти, които отчитат състоянието на популациите на редките и консервационно значими видове в парка.	-Необходимо е провеждането на сравнителни проучвания на местообитания и видове в антропогенно най-повлияните райони в парка. -Създаване на организация на посетителския поток, така, че да се сведе до минимум безпокойството за видовете, особено в местата с концентрация на консервационно значими видове.

DRAFT